

ЕЛЕКТРОННІ АРХІВНІ РЕСУРСИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ

В наш час інформація перетворюється на найдорожчий ресурс. Застосування сучасних інформаційних технологій в архівах органів місцевого самоврядування стало таким, що нарівні з проблемами надійності і стійкості їх функціонування виникла проблема забезпечення безпеки та захисту циркулюючої в них інформації. За таких умов створилися можливості витоку інформації, порушення її цілісності та блокування.

Не менш важливим є осмислення питання захисту інформації в електронних архівних ресурсах органів державної влади з огляду на їх вартість, важливість для ефективного державного управління і, звичайно, з урахуванням можливої шкоди, завданої внаслідок втрати відповідних відомостей [4].

Досвід інформатизації обумовив прийняття заходів щодо створення електронної інформаційної системи “Електронний уряд”. В архівах починається акумуляція національних інформаційних ресурсів на електронних носіях через переведення рукописної, архівної, друкованої та іншої інформації в електронну форму і створення на їхній базі електронних бібліотек, архівів та музеїв, що передбачається Концепцією формування системи національних електронних інформаційних ресурсів, затвердженою Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 травня 2003 р. № 259-р [3].

Запровадження безпаперової технології документообігу в усіх сферах діяльності суспільства та системи електронного діловодства здійснюється за Законом України від 22 травня 2003 р. № 851-IV “Про електронні документи та електронний документообіг” та Законом України від 22 травня 2003 р. № 852-IV “Про електронний цифровий підпис”. Удосконалення телекомунікаційного забезпечення національних, галузевих і регіональних інфополісів з подальшим об’єднанням їх з міжрегіональними інформаційними каналами. регулюється Законом України від 18 листопада 2003 р. № 1280-IV [5].

Особливу інституцію в інформаційному законодавстві започатковує Закон України "Про захист інформації в автоматизованих системах" (від 5 липня 1994 р.). Метою цього Закону є встановлення основ регулювання правових відносин щодо

захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України і юридичних осіб на інформацію та права доступу до неї, права власника інформації на її захист, а також встановленого чинним законодавством обмеження на доступ до інформації. Дія Закону поширюється на будь-яку інформацію, що обробляється в автоматизованих системах [1].

Створення електронних ресурсів архівної інформації ставить перед архівами завдання забезпечення їх збереження та постійного супроводу, оновлення електронних носіїв інформації, розробку та постійне удосконалення пошукового апарату до них, а також ще багато завдань, пов'язаних з організацією користування ними, доступом до них широкого загалу користувачів. Надійне збереження великих обсягів інформації, безумовно, є важливою вимогою до електронного сховища.

Комплекс вимог стосовно захисту інформації в електронних архівних ресурсах органів державної влади можна розділити на дві групи: загальні (фундаментальні) та спеціалізовані. До загальних (фундаментальних) вимог належать:

1) конфіденційність — захищеність документа від ознайомлення з ним сторонніх осіб через кодування;

2) цілісність — надходження даних до адресата неушкодженими і без змін, що забезпечується використанням електронного цифрового підпису, кодів аутентифікації повідомлення;

3) ідентифікація — підтвердження, що документ складено або відправлено саме тією особою, чиї реквізити наведено;

4) незаперечність — означає, що відправник (отримувач) електронного документа не може заперечити цей факт після його відправлення (отримання).

До спеціалізованих вимог належать: забезпечення зберігання кожного документа в незмінному вигляді; неприпустимість втрати документів під час передачі в архів або перебування в архіві; можливість пошуку документа за допомогою пошукових систем; неприпустимість пошкоджень документів протягом передбаченого строку придатності носія; можливість пошуку будь-якого документа в найкоротший термін; знаходження в результаті пошуку необхідного документа, а не будь-якого іншого; придатність документа до візуалізації і роздрукування в тій же формі, в якій його було створено; протоколювання всіх процесів в архіві, котрі

можуть спричинити зміни його організації та відновлюваність вихідного стану; готовність електронного архіву до міграції на нові платформи, носії, програмні засоби й технічні компоненти без утрати інформації; доступність користувачеві інформації про законодавчі норми і галузеві вимоги, що регулюють діяльність архіву щодо захисту даних та інформації, протягом усього часу існування архіву [6, 21].

Задовольнити всі вимоги повністю при нинішньому стані обладнання і технологій, на жаль, неможливо. Органи державної влади повинні забезпечувати розвиток та захист інформації державних електронних архівних ресурсів [4].

При формуванні державних електронних архівних ресурсів повинні забезпечуватись:

- достовірність і повнота інформації, що надається;
- актуалізація даних в електронних архівних ресурсах;
- інформаційна безпека;
- умови для ефективного використання інформації інших електронних ресурсів;
- інформаційно-технологічна сумісність державних електронних архівних ресурсів.

Керівники органів місцевого самоврядування несуть відповідальність за збереження, достовірність та повноту електронних архівних ресурсів згідно з чинним законодавством. З метою захисту інформації в загальнодержавних електронних архівних ресурсів створюється резервний фонд електронних архівних ресурсів - Державний депозитарій електронних архівних ресурсів [2]. Загальнодержавні електронні архівні ресурси органів державної влади підлягають обов'язковій передачі до Державного депозитарію. Порядок передачі електронних архівних ресурсів до Державного депозитарію та порядок функціонування Державного депозитарію визначає Кабінет Міністрів України [5].

Отже, проблема захисту інформації в електронних архівних ресурсах органів державної влади потребує детальної розробки та вирішення. Уніфікація форматів електронних документів, стандартів їх зберігання та руху в системах електронного документообігу дозволять створити базу електронних архівів. А вирішення цієї проблеми в правовому аспекті надасть можливість створити єдиний електронний національний архів, який у свою

чергу стане найефективнішим сховищем інформації та знань, що дуже важливо в умовах нинішньої інформатизації.

Список використаних джерел:

1. України “Про захист інформації в автоматизованих системах” //ВВР № 31. – 1994.– 286 с.

2. Кисельова Л. До концепції створення електронних архівів. Деякі правові аспекти визначення характеристик електронних документів [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.archives.gov.ua>.- Загол. з екрану.

3. Лавренюк Л. ЦДЕАУ просить допомогти у збереженні Інтернет-спадщини / Л. Лавренюк[Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://jeypress.com.ua/news/d0/46591>

4. Про Основні правила роботи державних архівів України: Рішення Колегії державного комітету архівів України від 03.02.2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.archives.gov.ua/Law-base/>, вільний. Назва з екрану.

5. Про стан і перспективи впровадження електронного документообігу та створення електронних архівів [Електронний ресурс] / Держ. Комітет архівів України. — Режим доступу: http://www.archives.gov.ua/law_base.

6. Рудюк В. Проблеми зберігання і захисту електронних документів: досвід ФРН / В. Рудюк // Бібліотечна планета. — 2006. — № 4. — С. 17–21.